

Rikoksentorjuntaneuvoston 25-vuotisjuhlaseminaari

Heureka 16.9.2014

Harmaan talouden torjunta ja vastuullisuus rakentamisessa

Jari Raatikainen

Pääkohdat

- Erityisriskien analysointijärjestelmä
 - Käytännön toimet ja tarkoitus
- Tapiolan keskustan rakennus- ja remontointiprojekti 2012
- Tulevaisuuden haasteet korjausrakentamisessa

Mikä johti torjunnan kehittämiseen

- Perintätiedot
- Luottotappiot
- Yleiset vaatimukset asiakasvalinnan ja riskienhallinnan kehittämiseen
- Kilpailutekijät
- Yhteiskunnallinen vastuu

TARKOITUS

- Tukea kannattavaa myyntiä
- Päästä eroon luottotappioita ja epäselviä vahinkoja aiheuttavista yrityksistä
- Apuna asiakasvalinnassa ja riskienhallinnassa
- Apuna seulottaessa esiin epäilyttäviä liiketoimia

MENETELMÄT

- Vakavia tai toistuvia yrityshäiriöitä omaavien henkilöiden esiinseulonta
- Estomerkintä
- Automaattiset kaupparekisteriajot liittymäyhtiöiden löytämiseksi
- Estomerkintöjen automaattinen päivittäminen kaupparekisteritietojen pohjalta asiakasrekisteriin kerran vuorokaudessa

HENKILÖTIETOLAKI

- Riskienhallinta / asiakasvalinta
 - TARPEELLISUUSVAATIMUS, VIRHEETTÖMYYSVAATIMUS 9§ ja TARKOITUSSIDONNAISUUS 7§
- Yhtiöiden ja vastuuhenkilöiden tallentaminen (13 § 2mom)
 - ei tarvita asiakassuhdetta (8 § 8mom)

Tapiolan keskustan rakennus- ja remontointiprojekti 2012

- Rakennuttajana Kiinteistö Tapiola (nyk. LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy)
- Pääurakoitsijoina 9 isoa Suomessa toimivaa yhtiötä
 - Toimittivat sovitusti tarkastukseen tiedot urakkakilpailuissa kahden tai kolmen parhaan joukkoon päässeistä yhtiöistä
 - Yhtiöt läpäisseet pääurakoitsijoiden omat kriteerit ja tilaajavastuulain vaatimukset

Tulokset 2012

- Tarkastettu yhteensä 96 yhtiötä ja niiden vastuuhenkilöiden yritystaustat
 - Tietokannassa yrityshistoria vuodesta 2002 lähtien
- Tarkastetuista yhtiöistä noin 20% ei täyttänyt meidän asiakasvalintakriteerejä
 - Esim. julkisia maksuhäiriöitä ja/tai riskiluokka huonoin mahdollinen ja/tai
 - Taustalla useita lyhyen elinkaaren yhtiöitä, eli vastuuhenkilöillä vakavia ja toistuvia häiriöitä aiemmassa yritystoiminnassa
 - Usein myös henkilöluottotiedot häiriölliset

Palaute

- LähiTapiolan Kiinteistövarainhoito sai Laaturapalkinnon, jonka perusteluissa painotettiin harmaantalouden torjunnan olevan poikkeuksellisen hyvällä tasolla
- Urakoitsijoiden palaute
 - urakat edenneet aikataulussa
 - aliurakoitsijat pysyneet katoamatta työmaalla
 - purku- ja korjauskustannuksilta välttyttiin
 - Mahdollisesti korkeammasta lähtöhinnasta huolimatta katetta jäi enemmän
- Projektia päätettiin jatkaa ja laajentaa

Tulevaisuuden haasteet korjausrakentamisessa

- Vakuutusala maksaa vuosittain vahinkovakuutusten kautta noin 400M€ korjausrakentamisesta
 - Kohteet pääosin pieniä tai pienehköjä, joihin viranomaisvalvonta harvoin ehtii
 - Paine harmaantalouden tunkemisesta pieniin kohteisiin kasvaa (esim. JR taustaiset yhtiöt)